

Vliv kultury na migraci (Rusko, Česko)

Úvod

Tato seminární práce se zabývá výzkumem vlivu kulturních rozdílů na migraci v Rusku a České republice. Z dlouhodobého hlediska vyplývá, že převažuje migrace Rusů do Čech. Tato země byla vybrána, neboť lze v okolí zaznamenat nárůst osob s ruskou národností.

Cíl práce

Jaký je vliv kultury na migraci z Ruska do Česka a naopak?

Hlavním cílem seminární práce je zjistit, jaký vliv má kultura na migraci dvou vybraných zemí. Je tedy nutné zjistit, jak kulturní rozdíly ovlivňují rozhodnutí vycestovat do jiné země, a zda jsou pak důvodem setrvání v daném státě nebo jsou právě tím důvodem, proč se přistěhovalí vrací zpět do své vlasti. Přesněji, zda má místní kultura podíl na migraci Rusů do Česka a naopak. Byli vybráni dva respondenti, Čech, který žil několik let v Rusku, a Rus, který se přestěhoval do Česka, kde nadále pobývá.

Teoretická část (literární rešerše)

Vzdálenost moci

Vzdálenost moci (anglicky *power distance*) představuje míru nerovnosti mezi lidmi, která se v dané zemi akceptuje a očekává. Hofstede definuje vzdálenost moci: „jako rozsah, v němž méně mocní členové institucí a organizací v dané zemi předpokládají a přijímají skutečnost, že moc je rozdělována nerovně.“ Kde instituce (rodina, škola, obec) jsou chápány jako základní jednotky společnosti. A organizace jsou místa, kde lidé pracují. (Hofstede, 2007)

Skóry PDI vyjadřují vztah závislosti v zemi. V zemích, kde je malá vzdálenost moci, převládá vzájemná závislost vedoucího a podřízeného. Dává se zde přednost konzultativnímu stylu rozhodování. Hierarchie není považována za přirozenou, utváří se jedině, pokud to určitá organizace vyžaduje. Relativně malá je zde i emocionální vzdálenost, podřízení se nebojí odporovat vedoucímu a snadno se na něj s něčím obrací. V těchto kulturách je kladen důraz na rovnost. Nerovnost je vnímána jako nespravedlivá. Společenský status nemá tak velký význam jako v kulturách s menší vzdáleností moci. Rozdíly v platech jsou nízké. V zemích, kde je naopak velká vzdálenost moci se dává přednost autokratickému nadřízenému. Podřízení jsou závislí na svých vedoucích. Podřízení tuto závislost buď preferují, či ji zcela odmítají, tzv. protizávislost. Lidé očekávají nerovnost, velké rozdíly v platech a přiznávají výsady výše postaveným. Společenský status přispívá k autoritě. Nerovnost je zde vnímána jako přirozená, stejně jako pevně stanovená hierarchie. Typická je velká emoční vzdálenost.

Rodina: V kulturách, kde je velká vzdálenost moci, mají rodiče velkou autoritu, děti je poslouchají a tato úcta trvá po celý život. Mladší respektují starší. Nezávislé chování se nepodporuje. V zemích s malou vzdáleností moci se naopak s dětmi zachází jako se sobě rovnými. Jsou podporovány v

nezávislém chování, ve vlastních postupech. Cílem je, aby se děti mohly starat o své záležitosti samy a to co nejdříve. Ideálem v rodině je osobní nezávislost.

Škola: Ve školách s velkou vzdáleností moci chovají studenti úctu ke svým učitelům a nikdy jim neodporují. Panuje zde pevný řád. Naopak v zemích, kde je malá vzdálenost, studenti zasahují do výuky, diskutují a učitelé je berou za sobě rovný.

Skór PDI se pohybuje od 0 do 100. 100 je extrémní hraniční hodnota, která představuje maximální vzdálenost moci a které nelze dosáhnout. V Rusku PDI dosahuje 93, z čehož vyplývá, že vzdálenost moci je zde opravdu velká. Je to zdůrazněno skutečností, že je tato země extrémně centralizovaná: 2/3 všech zahraničních investic jde do Moskvy, kde se soustřeďuje 80 % veškerého finančního potenciálu. Obrovský nesoulad mezi méně a více mocnými lidmi vede k velkému významu společenského statusu. Chování musí odrážet a reprezentovat společenské role ve všech oblastech obchodních interakcí: ať už jde o návštěvy, jednání či spolupráci; přístup by měl být shora dolů (od výše postavených po ty níže postavené) a poskytovat jasný tok příkazů pro jakýkoli úkol. Česká republika dosahuje skóru 57 ve vzdálenosti moci. (Hofstede, 2007)

Kolektivismus vs. individualismus

Hofstede dimenzi definuje takto: „*Individualismus přísluší společnostem, v nichž jsou svazky mezi jedinci volné: předpokládá se, že každý se stará sám o sebe a svou nejbližší rodinu. Kolektivismus, jako jeho opak, přináleží ke společnostem, ve kterých jsou lidé od narození po celý život integrováni do silných a soudržných skupin, které je v průběhu jejich životů chrání výměnou za jejich věrnost.*„ Tato dimenze souvisí se vzdáleností moci. Čím více je země individualistická, tím menší vzdálenost moci je v této dané zemi. Neplatí to obecně, existují i výjimky. (Hofstede, 2007)

V individualistické zemi se využívá především slova „já“. Povzbuzuje se zde vyjadřování radosti, nezávislý životní styl. Každý se zde stará sám o sebe a svou nejbližší rodinu. Děti jsou vedeny k tomu, aby myslely samy za sebe a říkaly, co si myslí. Není nutné se o vše dělit, prostředky jsou vlastněny individuálně. Školní či jiné úspěchy náleží danému jedinci, zvyšují pouze jeho hodnotu, nikoli jeho rodiny. V případě porušení společenských pravidel, člověk cítí vinu - individuální. Pokud ale dojde k porušení norem v kolektivistické zemi, osoba (či celá skupina) ztratí tvář předě všemi.

V kolektivistické zemi je rodina velmi důležitá a to i ta rozšířená rodina. Identita jedince mu není vlastní, ale je založena na příslušnosti k jeho skupině. Lidé jsou závislí na druhých. Nelze se neúčastnit rodinných akcí atd. Pokud jeden člen skupiny poruší pravidla, je tím zahanbena celá skupina. V kolektivistické zemi se myslí především se slovem „my“, lidé se rodí do rozšířených rodin „my“, které je výměnou za jejich loajalitu. V kolektivistické zemi často preferují přijímat příbuzné na pracovní pozice, zatímco v individualistické zemi je to spíše nežádoucí. V individualistické zemi platí, že by se s každým mělo jednat stejně, na rozdíl od kolektivistické společnosti, kde je běžné, že se chovají k různým zákazníkům jinak (dle náležitosti k určité skupině). Vztahy jsou pro kolektivismus důležitější než úkol.

Skóry indexu individualismu IDV se také pohybují v rozmezí od blízkosti 0 (nejvíce kolektivistická země) do blízkosti 100 (nejvíce individualistická země). Rusko dosahuje skóru 39, tudíž je to země kolektivistická. Takto nízké skóre má své projevy i v jazyce. Pokud se zde mluví o bratrech a sestřích, dobře tak to mohou být i bratřenci či sestřenice. Rodina, přátelé a občas i sousedé jsou nesmírně důležití pro vypořádání se s každodenními problémy. V byznysu mají vztahy zásadní význam pro získávání informací, představování se a úspěšné vyjednávání. Lidé musí být osobní, věrohodní a důvěryhodní, před tím, než se mohou začít soustředit na spolupráci. (Hofstede, 2007)

Maskulinita vs. feminita

V maskulinních společnostech se od mužů očekává průbojnost, drsnost a zaměřenost na materiální úspěchy. Od žen se očekává, že budou jemné, mírné a zaměřené na kvalitu života. Cílem studijního i pracovního života je excelovat, mít úspěch a být nejlepší. Povolání se volí především podle vidiny možného kariérního postupu. Konflikty se mají řešit přímým střetem. Lidé vnímají práci jako důvod bytí, na rozdíl od femininních zemí, kde lidi pracují, aby mohli žít.

Ve femininních společnostech se rody nerozlišují, od obou rodů, mužů i žen, se očekává, že budou jemní, nenároční a zaměřeni na kvalitu života a starání se o druhé. Ve školách je důležité projít, nikoli dosahovat velkých studijních úspěchů. Práci si lidé volí dle zájmu, bez ohledu na to, jak je daná oblast úspěšná a perspektivní. Ve femininních kulturách jde hlavně o vytvoření společnosti blahobytu, než o vytvoření výkonné společnosti jako u maskulinních zemí.

Index MAS se pohybuje od 0 (nejvíce femininní země) do přibližně 100 (nejvíce maskulinní země). Rusko má celkem nízký skóre 36. Rusové na pracovišti i při setkávání s cizinci spíše zlehčují své osobní úspěchy, přínosy nebo schopnosti. Mluví o sobě skromně. Vědci, výzkumní pracovníci i lékaři nejčastěji očekávají, že budou žít na velmi skromném životním standardu. Dominantní chování by mohlo být akceptováno, pokud pochází od vedoucího, ale není oceněno mezi vrstevníky. (Hofstede, 2007)

Vyhýbání se nejistotě

Vyhýbání se nejistotě je Hofstedem definováno: „*stupeň v němž se příslušníci dané kultury cítí ohroženi nejistotou, nebo neznámými situacemi.*“ Podstatné u nejistoty je, že je subjektivní. Je to pocit, který vyvolává úzkost. Každá kultura si vytvořila způsoby, jak ji zmírnit. Tyto způsoby jsou z oblastí techniky, práva a náboženství. Technika pomáhá vyhnout se nejistotám zapříčiněným přírodou, právo omezuje nejistoty v chování druhých lidí a náboženství je způsob nacházení vztahů k nadpřirozeným silám. Pocity nejistoty mohou být sdíleny i s jinými členy téže společnosti a jsou to pocity získané a naučené. Nacházejí svůj obraz v kulturních hodnotách a důsledkem jsou vzorce chování jedné společnosti.

Lidé, vyhýbající se nejistotě zažívají stres při práci, přejí si, aby se dodržovaly předpisy a aby jejich zaměstnání u firmy trvalo dlouho. porušování předpisů přináší nejistotu, stejně jako měnit zaměstnavatele. Index vyhýbání se nejistotě (UAI) se opět pohybuje v rozmezí hodnot 0 a 100, kde země s hodnotou 0 dosahují nejnižšího stupně vyhýbání se nejistotě. Česko dosahuje hodnoty 74, což je v pořadí 34. nejsilnější vyhýbání se nejistotě, ze sledovaných 74 států. Rusko má skóre UAI 95, což je 7. největší vyhýbání se nejistotě. Lze tedy říci, že v Rusku se lidé vyhýbají nejistotě mnohem více, než v Česku. Nejméně se nejistotě vyhýbají v Singapuru, který dosáhl skóre 8. (Hofstede, 2007)

Krátkodobá vs. dlouhodobá orientace

Definice této dimenze zní: „*Dlouhodobá orientace spočívá v pěstování ctností zaměřených na budoucí odměny; zejména vytrvalosti a šetrnosti. Na opačném pólu krátkodobá orientace spočívá v pěstování ctností týkajících se minulosti a současnosti, zejména úcty k tradicím, zachovávaní „tváře“ a plnění společenských závazků.*“

Kladný pól této dimenze vyjadřuje dynamickou orientaci na budoucnost, zatímco záporný pól

představuje statickou orientaci na minulost a současnost. Tato dimenze seskupuje hodnoty založené na Konfuciově učení.

Krátkodobá orientace se ve společnosti projevuje úsilím o rychlé dosažení výsledků a tendencí k hledání požitků a utrácení. Členové kultur s dlouhodobou orientací vnímají cíle v delším časovém horizontu - charakteristická je pro ně sebekázeň, odkládání uspokojení, pokračování v úsilí s tím, že výsledky se dostaví později. V zemích s dlouhodobou orientací byly jako hlavní pracovní hodnoty označeny tvrdá práce, úcta ke znalostem, čestnost či otevřenost novým myšlenkám. Oproti tomu v zemích s krátkodobou orientací jsou za hlavní pracovní hodnoty považovány svoboda vyjadřování, osobní svoboda, spoléhání na sebe, práva jedince, tvrdá práce, dosažené výsledky a myšlení na sebe.

Česká republika dosahuje hodnoty indexu dlouhodobé orientace (LTO) 70, což je poměrně dlouhodobě orientované orientované. Ukazujeme šetrnost a vytrvalost při dosahování výsledků. Rusko dosahuje LTO skóre 81, takže lze říci, že se moc od Česka v tomto případě neliší. (Hofstede, 2007)

Požitkářství vs. zdrženlivost

Požitkářství vyjadřuje tendenci lidí volně uspokojovat své základní lidské potřeby vztahující se především k zábavě a radosti. Lidé mají pocit, že mohou jednat, jak se jim zlíbí, utrácí peníze, užívají si zábavných aktivit, tráví čas s přáteli. Velmi důležitá je zde svoboda projevu.

Protipólem je zdrženlivost. Uspokojování potřeb, které souvisí se zábavou a jinými požitky, by mělo být potlačováno. Užívání si volnočasových aktivit, utrácení peněz, nezřízené chování je odmítáno a bráno za špatné a nevhodné. Lidské jednání je podřízeno společenským normám a zákazům. Ve zdrženlivých společnostech je typickým kulturním rysem udržování pořádku ve společnosti. Což je na rozdíl od zemí, kde převažuje požitkářství, považováno za nedůležité.

Rusko dosahuje velmi nízkého skóru 20, což mají země, kde převažuje požitkářství. V těchto společnostech mají lidé sklony k cynismu a pesimismu. Rusko se v tomto od České republiky, která má 29 na skóru, moc neliší. (Hofstede, 2007)

Článek:

Podle Českého statistického úřadu je u nás oficiálně 36 tisíc Rusů (sčítání za rok 2016). Neoficiální počet je ovšem o mnoho vyšší, hovoří se až o 100 tisících. Jenže ne každý, kdo mluví rusky, je Rus. Kromě 140 milionového Ruska se tímto východoslovanským jazykem mluví ještě na Ukrajině, v Bělorusku, Moldavsku, celé Střední Asii (tj. Uzbekistán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Turkmenistán, Tádžikistán), na Kavkaze (Ázerbájdžán, Gruzie, Arménie) a velké rusky mluvící menšiny žijí třeba v Litvě, Lotyšsku nebo Mongolsku, ale i v USA, Velké Británii nebo Německu. S ruštinou se lze setkat prakticky na každém rohu. Na světě je přibližně 275 miliónů mluvčích, což z ní dělá pátý nejpoužívanější jazyk. Takže pokud v Praze, Brně nebo Ostravě uslyšíte ruštinu, nemusí to být jen ti „zatrolení Rusáci“, je dost dobře možné, že si vyrazili na pivo třeba Bělorus s Gruzíncem. (SOUŠKOVÁ Tereza, Rusové v Čechách).

Ruská migrace do ČR je specifická, a to protože se stěhují k nám spíše movití Rusové, kteří jako hlavní důvod neuvádějí ani tak ekonomické důvody, jako hrozby spojené s politickou nestabilitou země, růst kriminality a touhu po spokojeném životě. Do českých zemí přicházejí především členové rodin a pokolení již usazených Rusů, kteří migrovali v minulosti a udržují s ostatními členy své komunity v ČR bohaté vazby. Naopak na venek se ruská komunita v ČR spíše uzavírá a vyčleňuje se z české

společnosti. Sdružuje spíše bez Čechů a komunikují nejraději v ruském (svém mateřském) jazyce. U české veřejnosti je stále patrný negativní postoj ke všemu ruskému. (Migrace v globálním světě: Rusové a Rusky. Nesehnutí).

Metodologie

Kvalitativní výzkum

Kvalitativní výzkum se definuje jako výzkum, kde se výsledků nedosahuje statistickými metodami či jinými způsoby kvantifikace. Zkoumají se zde především různé sociální problémy a otázky (život lidí, chování, chod organizací, vztahy,...) Jsou vhodné pro odhalení a porozumění jevů, o nichž toho zatím moc nevíme. Nebo pro získání detailnějších informací o jevech, které známe. (Strauss – Corbinová, 1999).

Údaje jsou získávány pomocí rozhovorů, pozorování, různých úředních dokumentů, atd. Výzkumník na začátku vybere téma a stanoví si základní výzkumnou otázku/y. Ty v celém průběhu může stále doplňovat či upravovat. Proto je tento typ výzkumu označován jako pružný. Výzkumník pracuje přímo v terénu, v přirozených podmínkách, seznamuje se s novými lidmi. (Hendl, 2005)

Na rozdíl od kvantitativního výzkumu se zde nezůstává pouze na povrchu, ale získává se hloubkový podrobný popis problému. Je citlivý na lokální podmínky a na působení kontextu. Mezi nevýhody se řadí, že výzkum může být zatížen subjektivní chybou. Dále neprůhlednost, malá transparentnost, obtížná tvorba kvantitativní predikce. Postupy se dají těžko replikovat na rozdíl od postupů u kvantitativního výzkumu. Získaná data nemusí jít zobecnit na celou populaci. U kvantitativního výzkumu to zajistí procedura náhodného výběru. (Hendl, 2005)

Kvantitativní výzkum

Předpokladem pro tento typ výzkumu je, že lidské chování lze do jisté míry kvantifikovat, měřit, předpovídat. Využívá především experimenty, náhodné výběry a hlavně strukturovaný sběr dat pomocí dotazníku, testů či pozorování. Sesbíraná data jsou měřena, analyzována statistickými metodami. Cílem je ověřit pravdivost představ o vztahu sledovaných proměnných, příp. jejich popis či exploraci. (Hendl, 2005)

Výzkum využívá deduktivního přístupu. Vyjádří se určitá teorie, obecné tvrzení. Z teorie jsou vyvozeny hypotézy. Poté se sesbírají data a proběhne testování hypotézy. Nakonec se výsledek vztáhne zpět k teorii (Hendl, 2005)

Výhodou je, že výzkumníci mohou své výsledky zobecňovat, data jsou spolehlivá a práce je silně strukturována. Sběr dat je rychlý a přímočarý. Pracuje se s přesnými numerickými daty. Samotná analýza je také rychlá a výsledky relativně nezávislé na výzkumníkovi. Užitečné při zkoumání velkých skupin. Na druhou stranu jsou získané informace povrchní bez hloubkového porozumění. Kvantifikace může zakrýt základní společenské procesy. Výzkum je sice vysoce reliabilní, validita však bývá nízká. (Hendl, 2005)

Praktická část (vlastní výzkum)

První respondent je 22letý muž, který se přestěhoval z Ruska do České republiky na druhém stupni základní školy. V Rusku dosahuje skóre PDI 93, takže se jedná o zemi, kde panuje velmi velká vzdálenost mocí. Na otázku nerovnosti nereagoval dle očekávání. V Rusku je chápána nerovnost mocí za přirozenou a privilegia jsou přiznávána výše postaveným skupinám. On sám vnímá nerovnost jako nespravedlivou a nežádoucí. V případě rodičovské autority byla potvrzena velká vzdálenost mocí. Respondent má rodiče v úctě a jsou pro něj autoritou. Užití moci má být podle respondenta podřízeno zákonem. Toto tvrzení se vyskytuje v zemích s malou vzdáleností mocí.

Rusové dosahují ve skóru indexu individualismu 39, tudíž se jedná o zemi kolektivistickou. V případě rodiny je pro respondenta velmi důležité, co si o něm celá rodina myslí. Rodině se podřizuje a dá na důležitost rodinných akcí. Označil se jako spíše konfliktní typ, který se nebojí dát najevo otevřeně svůj názor. Toto je typické pro individualistické země. V obchodních vztazích se podle jeho názoru chovají Rusové k různým zákazníkům různým způsobem, což je typické pro kolektivistickou zemi. Konkrétně Rusové mají vřelé vztahy s Evropany a chladnější s Asiaty a Američany.

Druhým respondentem je muž ve středním věku z Česka, který žil několik let v Rusku. Dle jeho odpovědí nerovnost historicky vždy existovala a nic na tom nezměnily ani takové milníky jako bolševický převrat v roce 1917, ani změna režimu na demokratičtější v roce 1991. Říká, že jakákoliv privilegia nejsou nikomu přiznávána, ale přesto existují, jako v kterékoliv jiné zemi. A dodává, že je to jen otázka jejich rozšíření, míry tolerance k nim a jejich efektivního využití (případně zneužití). Dle jeho názoru se otázkou rovnoprávnosti ve společnosti nikdo příliš nezabývá. Její aplikace je opět s ohledem na historickou zkušenost téměř nereálná a valná většina obyvatelstva má i v dnešní době jiné starosti, které považuje za důležitější. Říká, že privilegované skupiny naopak nad svým postavením nepřemýšlejí z toho důvodu, že své postavení již považují za přirozené a oprávněné. Na otázku na rodičovskou autoritu respondent odpověděl, že rodiče mají u svých dětí takovou autoritu, jakou se jim v průběhu výchovy podaří vštípit. Ve většině případů mají rodiče přirozenou autoritu, která je buď umocněna, nebo potlačena vlivem vnějšího prostředí. Postupem času jsou nicméně vztahy mezi dětmi a rodiči stále rovnější. Další otázka se týkala užití moci a dotazovaný na něj odpověděl, že si myslí, že tato problematika je velmi ovlivněna historickými zkušenostmi. Podotkl, že občané Ruska se v podstatě jisté formy diktatury a nevolnictví de facto zbavili až v roce 1991. Do té doby se rozhodně nedá říci, že by moc neovládala valnou většinu aspektů jejich soukromého i pracovního života. Dále říká, že v současnosti se moc stále více dostává nad zákon. Silové struktury a soudní systém se stále častěji podřizují přání (vyslovenému i domnělému) moci, než striktnímu dodržování zákona. Pokud je třeba, dochází buď k ohýbání smyslu zákona, jeho nerespektování, nebo přímo k tlaku na to, aby byl zákon změněn. Občané si ve většině myslí, že by moc měla být zákonům podřízena, ale stále více se smiřují s tím, že to tak nikdy nebude. Tato občanská apatie začíná být o to nebezpečnější, že mladá generace ji začíná přijímat jako věc běžnou a nevidí důvod k razantním protestům směřujícím ke změně tohoto stereotypu.

Na otázku, zda je pro něj důležité mínění rodiny řekl respondent, že v minulosti pro něj bylo velmi důležité, co si o něm rodina myslí, především pak rodiče a prarodiče. V současnosti však stále více prosazuje individualismus. Co se týče otázky na projevování názorů, odpověděl dotazovaný, že mezi nejbližšími pro něj není problém projevit vlastní názor ale ve společnosti neznámých lidí tuto otevřenost potlačuje s ohledem na nedůvěru a možnost zneužití. Když jsme se zeptali, jestli si všiml rozdílných přístupů lidí k různým zákazníkům, řekl, že je to v tomto ohledu velmi individuální. Záleží na typu obchodu či obchodního vztahu. Tak jako všude, čím dražší obchod, tím zkušenější personál či obchodní zástupce, a s tím také spojené lepší jednání a přístup k zákazníkovi. Dodal, že stále přetrvává fakt, že ve velkých městech je chování k zákazníkům lepší než v malých městech nebo

obcích, kde tento aspekt ve vzájemném vztahu nehraje dle jeho názoru významnou roli.

Diskuse a závěr

Odpovědi respondentů byly porovnávány z hlediska dvou vybraných Hofstedeho dimenzí: Vzdálenost moci a individualismus x kolektivismus.

Z položených otázek bylo zjištěno, že první respondent si v sobě ponechal prvky ruského kolektivismu a velké vzdálenosti moci a zároveň převzal některé prvky české nižší vzdálenosti moci a spíše individualistické kultury. I přestože má ruské i české občanství, preferoval by přestěhování se zpět do Ruska. Ač je podle Hofsteda Rusko země s velkou vzdáleností moci, respondent považuje Rusko za přátelštější zemi. V České republice je podle jeho názoru nevraživější atmosféra a panuje zde větší donášení v případě, že s něčím nesouhlasíme. Respondent se označuje za konfliktní typ, který se nebojí dát najevo svůj názor. To je typické pro individualistické země. Rusko se řadí mezi země kolektivistické.

Druhý respondent se přiklání k životu v České republice. Jednak proto, že více prosazuje individualismus a Česká republika je více individualistický stát než kolektivisticky založené Rusko. Také s tím souvisí fakt, že v otázkách rodinné autority je názoru, že autoritu vytváří výchova už od raného věku. To odpovídá skóru PDI České republiky, které je 57, tedy někde ve středu vzdálenosti moci.

Každý z dotázaných respondentů nakonec preferuje svou vlastní domovinu před cizí a žádný z kulturních rozdílů nebyl dostatečným motivátorem pro stálé setrvání v dané cizí zemi.

Seznam literatury

HOFSTEDE, Geert a Gert Jan HOFSTEDE. Kultury a organizace: software lidské mysli : spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití. Praha: Linde, 2007. ISBN 80-86131-70-x.

COUNTRY COMPARISON. Hofstede Insights [online]. [cit. 2017-11-14]. Dostupné z: <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison/czech-republic,russia/>

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

STRAUSS, Anselm L. a Juliet CORBIN. Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie. Brno: Sdružení Podané ruce, 1999. SCAN. ISBN isbn80-85834-60-x.

E. A. SVERDLIKOVA a A. A. TAGIBOVA. Dynamics of Russian business culture values in the reflection of mass media. Vestnik Moskovskogo Universiteta: Seriâ 18, Sociologiâ i Politologiâ, Vol 22, Iss 2, Pp 226-241 (2016) [online]. 2016, 22(2), 226-241 [cit. 2017-11-01]. DOI: 10.24290/1029-3736-2016-22-2-226-241. ISSN 10293736.

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ. [online]. [cit. 2017-11-14]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=45070.

Migrace v globálním světě: Rusové a Rusky. NESEHNUTÍ: Konfrontace a výzvy [online]. [cit. 2017-11-25]. Dostupné z: file:///C:/Users/Julie%20Dost%C3%A1lov%C3%A1/Downloads/Multikulti.pdf

SOUŠKOVÁ, Tereza. Rusové v Čechách [online]. [cit. 2017-11-25]. Dostupné z:

<http://www.pritomnost.cz/cz/spolecnost/2195-rusove-v-cechach> ===== Přílohy ===== Výzkumné otázky: vzdálenost moci - Je u Vás zvykem považovat nerovnost za přirozenou? Přiznáváte privilegia výše postaveným skupinám či vnímáte nerovnost jako nespravedlivou a nežádoucí? - Mají u Vás rodiče velkou autoritu nebo s nimi naopak jednáte jako sobě rovnými? - Považujete moc za základní společenský akt, kdy síla převažuje nad právem? Či naopak myslíte, že užití moci musí být podřízeno zákonům? individualismus x kolektivismus - Je pro Vás důležité, co si o Vás myslí celá Vaše rodina? Podřizujete své chování příbuzným či děláte spíše to, z čeho těžíte Vy sám? - Říkají lidé u Vás rádi, co si myslí bez ohledu na okolí, nebo nijak výrazně své názory neprojevují? - Chovají se u Vás lidé ke všem zákazníkům stejně, nebo vidíte, že se k různým zákazníkům chovají různě? ---
Počet shlédnutí: 72

From:

<https://www.hks.re/wiki/> - **Hospodářská a kulturní studia (HKS)**

Permanent link:

https://www.hks.re/wiki/zs2017:skupina_2-lt

Last update: **29/05/2024 19:41**

